

Woordenboek van de Tilburgse Taal

Dit bestand is een onderdeel van de website Woordenboek van de Tilburgse Taal (WTT).
Het wordt u aangeboden door Ed Schilders in samenwerking met Stichting Cultureel
Brabant (CuBra) <http://www.cubra.nl/wtt/>

De website is totstandgekomen dankzij bijdragen van Stadmuseum Tilburg

en

Het kopieerrecht © copyright van dit bestand berust bij Wil Sterenberg en de Stichting
Cultureel Brabant 2009-2010. Dit bestand is uitsluitend bedoeld voor persoonlijk gebruik.
Indien uit dit bestand geciteerd wordt, stellen auteur en uitgever het op prijs dat de bron
vermeld wordt: 'Wil Sterenberg – *Woordenboek van de Tilburgse Taal*; Tilburg, 2010
(internetversie <http://www.cubra.nl/wtt/>)'

Wè zeetie?

door Ed Schilders

In 2009, het jaar waarin in Tilburg werd herdacht dat de stad 200 jaar geleden stadsrechten kreeg, werd door het Brabants Dagblad een wedstrijd georganiseerd om dit feit te herdenken. De krant ging op zoek naar de Tilburger die het plaatselijk dialect het beste kon spreken. De wedstrijd kreeg de naam 'Wè zeetie?', en aan mij werd verzocht de teksten daarvoor te schrijven. De wedstrijd zou zich uitstrekken over meerdere ronden, waarbij steeds een van de kandidaten zou afvallen. Bovendien was het een internetwedstrijd, waarbij de kandidaten hun tekst voordroegen in een filmpje op de website van de krant. Het publiek kon dan stemmen op de kandidaat van zijn voorkeur. Wegens deze opzet werd aanvankelijk bedacht dat de tekst een feuilleton moest zijn, een verhaal in delen met een ontknoping in de finale tussen de twee overgebleven kandidaten. Dit idee bleek bij nader inzien niet zo praktisch. Er zouden immers vele maanden verstrijken, en het was maar de vraag of de bezoekers zich de verhaallijn zouden blijven herinneren. Bovendien hield die opzet in dat alle kandidaten hetzelfde verhaal zouden voordragen, iets wat ongetwijfeld de mogelijkheid bood om de prestaties te vergelijken, maar tegelijk toch ook een beetje saai. Zeker in het begin van de wedstrijd die van start ging met zes kandidaten. Daarom werd besloten om de kandidaten teksten te geven die voor een belangrijk deel identiek waren, en dus even moeilijk of makkelijk, maar die ook een persoonlijk tintje hadden.

Na een algemene voorronde waarbij tientallen kandidaten in Boerke Mutsaerts hun beste beentje voorzetten bij een deskundige jury, bleven er dus zes kandidaten over. In totaal zouden er dus achttien teksten geschreven moeten worden voordat de finale bereikt was. Die achttien teksten vindt u hieronder. Helaas bleek de tekst die door beide finalisten werd voorgedragen niet meer te vinden! Mocht die alsnog boven water komen, dan zal die te zijner tijd op deze pagina worden geplaatst.

Ronde 1: Et schonste

1 – Karneval

't Schonste Tilbörgs, zin ze. Wie pròt er et schonste Tilbörgs? Ik dòcht bij men èege: daor zak naa es òn meedoen. Dè leek me wèl gêef, Tilbörgs Kampiejoen Tilbörgs Knaawe wòrre. Et lèkt wèl Aaidòls. Èn naa'k dur de vurrunde gekoome zèè, naa gaoget er pas ècht om spanne. Want die aander vèèf, die zèn ok nie op der mundje gevalle ok nie.

We hèbbe de schonste stad vant laand, meense, mar witte gullie wèddik et allerschonste van de schonste stad vèèn? Karneval. We hèbbener jaore op moete wòchte, mar toen mogget van den börger – die hiette Kees de slooper – toen waar et in èene gepèrmeteerd: enen opstoet. Wèn fist! Èlk jaor gao'k waogelouwe omdèk zo nuuwschierreg zèè wèsse der dees jaor wir van braoje. Èn nòr et leutere löstere, dè doe'k ok gèère. Òf meejkwèèke op et blèerkonkoer. Witte gullie dètter in Tilbörg ene Tonpraotakkedeemie is? Wòr ge kunt leere leutere? Nèè, dè heej niks meej krèukezèèk te maoke. Èn dan hèmme nòg de krèukebròlòft, de krèukemis en et krèukekonsèrt. Ge zèèt er mar druk mee as en klèèn bòske, meej karneval. Al waar et mar mee dwèèle.

Mar et schonste van Karneval vèèn ik den opstoet. Meej al die hòogkèère, èn die strêupe. Kèp zèlf ok welles meejgelòope. Èene keer allèeneg, en èene keer meej zen tweeje. Toenk allèeneg waar waar ek twids, èn meej zen tweeje ware we driesdes.

Afijn. Ik lôop dus meej in den opstoet, èn langs de kaant stao zonnen aawen Tilbörgse meens meej en klèèn klutje te kèèke, èn ik heur diejen brak zègge: ‘Oopaa, der zitte nammòl gatter in den opstoet.’ Èn toen zeej dieje meens: ‘Dè zèn gin “gatter”, mènneke, dè zèn “gaoter”.’ Alleej. Èn dègge bedankt zèèt dè witte.

2 – Roms lèève

Ze zuuke de meens die et schonste Tilbörgs pròt. Ik dòcht bij men èege: daor zak naa es òn meedoen. Et lèkt wèl Aaidòls. Tilbörgs Kampiejoen Tilbörgs Knaawe. Dè wil ik wel wòrre. Mar naak dur de vurrunde gekoome zèè, naa gaoget er pas ècht om spanne. Want die aander vèèf, die kunne nammòl der mundje ok goed ruure in et Tilbörgs, dè snapte.

We hèbbe de schonste stad vant laand, meense, mar witte gullie wèddik et allerschonste van de schonste stad vèèn? Et rèèke Romse Tilbörg van vruuger. Et Tilbörg van vur et twidde Vattiekaans kesielie. Kzot nie trugwille, hørre, dieje tèèd, mar ek hèb er nòg nèt en stukske van meejgemòkt, èn dan vergitte dè nôot mir. Bij ons oomaa hing nòg zon driehoekerig bòrdje òn de muur meej in et midde en ôog dè zeej dè Gòd alles zaag. Èn op de schaaw ston en bild van Sintantooniejes onder ene stòlp, èn agge dan wè kwèèt waart, dan koste òn dè bild vraoge om et trug te vèene. Dè waar enen hêelen hèndige hèllege, dieje Sintantooniejes. Wègget toen ammòl zaagt in Tilbörg, zomar op straot. Rooj Harte en Kappesiene. Vliegkappe en Gutjesnonne. Die Kappesiene, dè waar iets hêel aparts. In hullie kèèrek koste pesjonkele, èn onze paa ging daor biechte, want daor kreedie nie zo gaaw et schòfke. Onze vadder en ons moeder ginge nòg op beevert. Nòr Keevelèèr. Zèlf zèèk nôot vèdder gewist as de Hasseltse kepèl èn Sint Jòb. Mar ik vonnet wèèd zat lôope vur ene lèkstòk òf ene schar.

Kèp nòg geperbeerd om bij et koor te koome, mar dè waar gin suuksès. Dan moese we zinge ‘Tantum èrgoo sakraamèntum, Vèènerèèmoer sèrnewie’. Èn dan zong ik: ‘Tante Mèrgoo, zak meej krènte, fèène rèèst meej sèlderie.’

Alleej. Èn dègge bedankt zèèt dè witte.

3 – Sinterklaos

Dè wil ik wel wòrre. Tilbörgs Kampiejoen Tilbörgs Knaawe. Want de kraant zuukt de meens die et schonste Tilbörgs pròt. Ik dòcht bij men èege: dè gaok perbeere. Et lèkt wèl Aaidòls. Mar naak dur de vurrunde gekoome zèè, naa gaoget er pas ècht om spanne. Want die aander vèèf, die bèète dere tong ok nie aaf ok nie, war?

We hèbbe de schonste stad vant laand, meense, mar witte gullie wèddik et allerschonste van de schonste stad vèèn? Sinterklaos. Èn witte hoe wij dè vruuger in et Tilbörgs noemde? Toen noemde wij dè “Siendereklaos”. Dè was toen ik nòg mar enen brak waar. Ons moeder gong toen al wèl klòttere in de Heuvelstraot èn op de klòttermèrt, mar dè waar meer vur ’t gròot, want die deeje sepries, meej rêmkes èn alles. Vur ons, de jong, waar et ammòl veul spanniger. Ge moogt oewe schoen zètte, èn de vòllegede mèerege waare de peeje ènt aaw bròod wèg, èn laager en spikmènneke in, òf en marsepèene vèèrekspotje, òf ene kinkenduut van gevulde seklaa. Èmme hadde knèèp. Dèmmee mee nòr Spanja zon moesse, in de zak. Òf dèmmee meej de roej zon krèège van Sjaksjoer òf Trappedoelie. Mar as alles goed gong, dan kosse me op zis deezèmber ons kedookes ötpakke. Dan had Siendereklaos op tòffel gereeje. Èn ons moeder hagget dan nòg wèt ötgespraaid. Dan leeket meer.

Mar jè. Kweet nòg goed dèk niemer òn Siendereklaos gelêufde. Èn dèk òn onze paa vroeg, wie d'r naa èègelek op tòffel reej. Siendereklaos, òf ons paa èn ons moeder. Naa, toen hèk me tòch peut gebeurd!

Alleej. Èn dègge bedankt zèèt dè witte.

4 – Eete

Naak dur de vurrunde gekoome zèè, naa gaoget er pas ècht om spanne. Want de kraant zuukt de meens die et schonste Tilbörgs pròt, èn ik dòcht bij men èege: dè gaok ok es perbeere. Dè wil ik wel wòrre: Tilbörgs Kampiejoen Tilbörgs Knaawe. Et lèkt wèl Aaidòls. Want die aander vèèf, die hèbben ok gin houtere bakkes. Òf nie dan wèl?

We hèbbe de schonste stad vant laand, meense, mar witte gullie wèddik et allerschonste van de schonste stad vèèn? Teete. Tilbörgers zèn fèènprouvers. Aatij al gewist. Ast van et vèèreken is, dan lussemet gèere. De kèrmenaoj, de platte ribbe, de zult of krèp, et zwoert èn spèk. Toe den hiel aon toe. Durreege spèk èn ballekebraaj. Et smòdderpötje.

Mar ons moeder had ok nòg wè in de pap te bròkke. Die mòkte ooveral en fist van. Die deej waoter bij de soep, èn dan zisse dèmmè “Lewaajsoep” han. Èmme kreege sondaags ok dikkels “Soupe à la giestèèr”. In goei Tilbörgs: “Soep van giestere”. Meej dikke fèrmesèllie. Die soep konde eete meej ene verkèt. Et runsvlées dètter dan nòg inzaat was vur onze paa. Dè sneetie fèèn, èn dan snipperdenie er en uike bij òf en aawgurrukske meej mòsterd van et mòsterdmènneke.

Peejstaamp, hasjee, tis ammòl hêel lèkker, mar et lèkkerste vonnik boerekòoletòppestaamp meej vòrse wòrst. Teminste, assèr de vòrst ooverheene gewist waar. Dan fraate wons ongaans. Dan mòkte we in et midde vant bòrd in de boerekòol en kòltje om de sjuu in te doen. Èn dan mar britse, meneer. Lèkker! Èn dabbe, èn prakke. Gin gepielie. Spaoje!

Èn dan den broekriem lès. Òf nòg èrreger: nòr et höske.

Alleej. Dègge bedankt zèèt, dè witte.

5 – Et febriek

Tilbörgs Kampiejoen Tilbörgs Knaawe. Dè wil ik wel wòrre. Naak dur de vurrunde gekoome zèè, naa gaoget er pas ècht om spanne. De kraant zuukt iemes die et schonste Tilbörgs pròt, èn ik dòcht bij men èege: dè gaok tòch es perbeere, diejen iemes te wòrre. Ak win, dan lèèket wèl Aaidòls. Want die aander vèèf, die hèbben ok gin mundje as en knupsgòtje. Òf wèl dan soms?

We hèbbe de schonste stad vant laand, meense, mar witte gullie wèddik et allerschonste van de schonste stad vèèn? Et febriek. De tèkstiel. Tilbörg bestao naa tweehonderd jaor as stad, mar dè verèkkes kòrt. As dörrepke bestaoget al veul en veul langer. Èn in dè dörrepke wier ok al veul en veul langer geweeve. Dur de tèsuwèevers. Hullie höskes kunde nòg zien in Tilbörg. In de Hasselt nèffe de kèèrek. In den Bokhaomer. Dè waare de irste febriek van Tilbörg. Teegesworrig zo de belastingdienst zègge dè dè Zètzètpèejers zèn, mar toen waarenet gewòon èèreme meense.

Toen ging et nòg beeter meej de stad, èn meej de tèkstiel. Der kwaame mesjienes, en toen er mesjienes waare, kwaame der duuvelèers en schrobbeleers. Ze stonke nòr smoutollie, dè wèl, mar ze mòktenok laoke èn ze mòkte flènèl. Èn rips, èn baaj, èn ok mesjèster. We droege gin boezeroen mir, mar missiezonnekes. Èn palletoo èn kooverkookes. Dè waar ammòl vur ooverdaags. Snaags waar anders. Vur snaags hamme AaBee. Wolle deekes. Goed vur teege

de rummetiek. Op den Heuvel koste vruuger in et Diejooaraama zien hoe wèrem de Lappe onder die Tilbörgse AaBee-deekes laage.

Toen de tèkstiel Tilbörg in de kaaw liet staon.

Alleej. Dègge bedankt zèèt, dè witte.

6 – Fistdaoge

De kraant zuukt iemes die et schonste Tilbörgs pròt, èn ik dòcht bij men èege: dè gaok tòch ok es perbeere. Tilbörgs Kampiejoen Tilbörgs Knaawe wòrre. Dè lèkt me wèl wè. Èn wè dènkte? Ik koom nòg dur de vursteronde ok nòg. Naa gaoget er pas ècht om spanne. Ak win, dan lèket wèl Aaidòls. Want die aander vèèf, die blaoze ok flink in de bus. Òf nie dan?

We hèbbe de schonste stad vant laand, meense, mar witte gullie wèddik et allerschonste van de schonste stad vèèn? De fistdaoge. Kòrsemis. Aawjaor. Nuuwjaor. De Kèrstal op den Heuvel, in en vlammed aawriejòol. Kweetet nòg goed. In sommige Tilbörgse kèrke stonne leevendigge kèrstalle, meej schaope en alles. Daor gingeme louwe. Et kripke waar nòg leeg. Daor leeje ze dan in de naachtmis ene lósse Jezus in.

Mar dan. Nao de naachtmis. Dan begon et fist. Dan hamme wòrstebroojkes. Òf broojkes meej gemèene kèès èn uikes. Ok lèkker. Èn ast en goej jaor waar gewist, dan kreegeme nok nòg kekètte meej musterd van et mustermènneke. Dan zeej onzen ôome Koop: ‘Hurtem es laage, Sintjoozef. Die heej de musterd gehòld, opt Piusplèèn!’ Èn dan zeej ons taante Diena, die meej Koope getrouwd waar: ‘Òch gèk, gij! Meej oewe musterd!’

Èn dan leeket nèt of dèt alles vurbij waar. Al et fist. Mar dan begon et wir. Dan ginge ze durspeule. Vant aauw int nuuw. Jookere. Òf rikke. Dè gong er soms gròf aon toen, meese. Sewèèle wèl vur ene stöver de kaart. Èn èene keer hèk onzen ôome Koop heure bieje op en kaart die taante Diena kwèèt wo. ‘Ne knaak’, zeej Koop. Èn toen zeej Diena: ‘Agge zo durgaot, Kupke, dan wòrt dees en hêel schòon jaor.’

Alleej. En dègge bedankt zèèt, dè witte.

Wè zeetie?

Ronde 2: kandidaat Annie Hesselberth – Kwok ham ha. Dan aat ik aajer meej ham. Ak aajer ha.

Meese, ge zult wèl snappe dè’k hêel frèet zèè dèk ok in deeze ronde wir meej maag doen. De vurrege keer vroeg dieje meens van de kraant òn alle kandidaote wèsse de schonste Tilburgse òtdrukking òf ’t schonste gezègde vonne. Mar vur dèddik dè zèg, wil ik ullie ammol bedanke dègge op mèn gestèmd hèt. Ik hoop dègge dè deeze ronde wir gaot doen.

Ik hoefde nie lang nao te dènke oover mèn schonste Tilburgse spreuk. Die gao zò: ‘Kwok ham ha. Dan aat ik aajer meej ham. Ak aajer ha’. Schòon war? Mar ok ’n bietje zieleg hor. Dan moet ik dènke òn die èèreme Tilburgers van vruuger, èn dan schiet m’n gemoed vol. Zo èèrum waare sommige Tilburgers dèsse gineens gin kiepe hadde èn gin vèereke. Gin aajke, gin ham, allèenig honger. Witte wèsse dan zinne? Dan zinne ze dèsse ‘unnen houtere ham’ op tòffel han. Òf unne houtere kèès.

Mar naa zakkoe nòg ’s iets vertèlle. In ’t Tilburgs is die kiep ok ’n vraauw. Vruuger noemde ze ’n kiep ok ’n tiet of ’n tieteke. Èn diejen ham? Vruuger noemde ze ’t mansvòlk ok wèl vèerrekes. Naa, as dieje vènt nòr de durskes van plezier ging, ge wit wèl wèk wil zègge, dan zinne ze dèttie gin kiep hield mar wèl aajer ging eete. Wè dènkte daor naa van?! Toen dè heurde, dòcht ik òn nòg zon schòone Tilburgse òtdrukking. Mar dan vur vraauwe. Dègge gin hêel vèereke hoeft te haauwe agge allèenig mar wòrst lust. Òf ham!

Wè zeetie?

Ronde 2: kandidaat Jan Swolfs – Ge ziet mar, ge doet mar, 't is gemak zat

Dè gullie bedankt zèet dè witte war. Ik bedoel dègge op mèn hèt gestèmd èn alles, èn dèk naa in de vollegende ronde gekoome ben ok nòg ok nòg. Daor zèek frêet op, dè zulde wèl snappe. Ik hoop dègge deeze ronde wir op mèn gaot stèmme.

De vurrege keer vroeg dieje meens van de kraant òn alle kandidaote wèsse de schonste Tilburgse ödrukking òf 't schonste gezègde vonne. Naa, daor hoefde-n-ik nie lang oover te prakkezeere. 't Schonst vèèn ik: 'Ge ziet mar, ge doet mar, 't is gemak zat'.

Ik vèèn dè ècht iets vur Tilburgers. Tilburgers zèn gemakke meense. Vruuger zeeje ze dè Tilburgers 'nie ont mar pront' zèn. Òf ok wèl: 'Nie lammenteere mar akkedeere.' Ge kunt wel heure dè de Tilburgers vruuger ok hêel goed Fraans kosse. Ge moest nie 'teege-n-et regeur zèn'. Trouwes, ok de Fraanse keuke waar toen in Tilburg hêel gewôon, al was't mar dètter op èlleke tòffel unne verkèt laag. Mar in ons èège tóltje zèggeme nòg steeds: 'Sèmmele doede mar in oewen èège tèèd'.

Òch, d'r waar netuurlek in èllek hōshaawe welles stront òn de knikker. Dè begos meeje stèchele en èntele. Daor kwaam hommeles van, èn dan begos 't 'r pas goed te spanne. Mar wij leerde van ons moeder: 'As 'r twee deure teegenooover mekaare oope staon, moeder êen dicht doen.' En zôo ist. Dan was alles wir klaoren blom en dikke mik.

Ik weet 't wèl meense. Ok bij de Tilburgers hèdder netuurlek zat aorige bij, mar de miste Tilburgers vèèn ik tòch hêel aorig.

Wè zeetie?

Ronde 2: kandidaat Krelis Swaans – 'Kwo dè'k wies wè'k wo, Wies.'

Agge in de vurrege ronde op mèn oe stèm het ötgebròcht, dan wil ik oe daor ammòl vur bedaanke. 'K zèè d'r frêet op, zeeke te weete, èn ik hoop dè'k ok dur deeze nuuwe ronde koom. De vurrege keer vroeg dieje meens van de kraant òn alle kandidaote wèsse de schonste Tilburgse ödrukking òf 't schonste gezègde vonne. Daor hoefde-n-ik nie lang oover nao te dènke. Mèn schonste Tilburgse spreuk is: 'Kwo dè'k wies wè'k wo, Wies.'

Witte wörröm? Omdè ge in 't Tilburgs zo schôon kunt rèème èn dichte zonder oe hèmd op te lichte. Dörröm. 'T Gao ammòl venèèges. Òf bijnaa. Der zit unnen hōop poezie in 't Tilburgs zonder dègge zèllef vur dichter hèt durgeleerd. Löstert mar 's meeje mèn meeje: 'Kwo dè'k wies wè'k wo, Wies'. Vèèf wee'je, en drie kaa's. Komter mar 's om in de lieteratuur, dan zulder bekaaid vanaaf koom.

Mar in 't Tilburgs stikt 't 'r van. 'T Tilburgs rèmt van alle kaante. Van veure, van aachtere, èn dikkels ok swirskante.

Zot zôo zuut zat zèèn?

Zis zis zisse, mar zis zeuve.

Kèkt is òf ie kèkt, èn assie kèkt nie kèèke.

De schuup is öt 't schòp geschoept.

Èn wè'k list op de mèrt heurde:

'Kom 's kèèke, kom 's kèèke

'K stao hier nie vur niks te kwèèke!'

Ik wil mar zègge:

'Tis mar dègget wit

Dètter in Tilburg

Veul poezie zit.'

Wè zeetie?

Ronde 2: kandidaat Peter van Hest – Bèttie akkum aaj?

Nuuwe ronde nuuwe kaanse. Meese, ge zult wèl snappe dè'k hêel frêet zèè dèk wir meej maag doen, zèg mar zo frêet azzenen hond meej zeuve lulle. Agge op mèn gestèmd hèt dan willek oe daoveur bedanke. Èn ik hoop dègge ok naa wir op mèn gaot stèmme. De vurrege keer vroeg dieje meens van de kraant òn alle kandidaote wèsse de schonste Tilburgse ötdrukking òf 't schonste gezègde vonne. Daor hoefde-n-ik nie lang oover nao te dènke, oover mèn schonste Tilburgse spreuk. Die gao zôo: 'Bèttie akkum aaj?'

Hèdden hundje? Dan zuldem wèl snappe. Vur wie gin Tilburgs hundje heej, zèg ik 'r mar bij hoe dè dè in 't Neederlaans gezeijd wòrt: 'Bijt hij als ik hem aai?' Meese, dè klingt tòch van gin kaante?! Wè'k wil zègge is dees: as 't böske Tilburgs pròt, dan verstaot zinnen hond ok allêenig mar Tilburgs. Ècht waor. Dè löstert hêel naaw meej hundjes. Gelêuft mèn naa mar. Èn agge mèn nie geleuft, dan gelêufde meschient Kees Robbe wèl. Want die heej ôot dè prèntje getêekend meej 'Bèttie akkum aaj?' Èn ok nòg 'n aandere prent. Dan vraogt unnen Èngelsman òn unnen Tilburger òf d'n hond 'miet' lust. En dan zeej 't Tilburgs böske: 'Jès jès, èn sebiet bètjoe'.

Mar de schonste hundjesprènt van Keese is dees: Meej 'n böske dè zinnen hond ötlaot, en 'n vraauw die daor iets op aon te mèrreke heej. Wòrop 't böske teege die vraauw zeej: 'Naa hè'k 'm òn de laaibaand, en naa leetie 'm tòch nòg op de kaaibaand.'

Dus naa witte ok wòrrum sommige hundjes 'Kaaibaanderas' wórre genoemd.

Wè zeetie?

Ronde 2: kandidaat Wil Brouwers-Van Hoof / Ze kosse nie bè mekaor gekweeke gekreege krèège

Zôo, naa zèèk nòg in de vollegende ronde gekoome ok nòg ok nòg. Daor zèèk frêet op, dè zulde wèl snappe. Dus iederèen die op mèn gestèmd heej: bedankt war. Ik hoop dègge dè deeze ronde wir gaot doen. De vurrege keer vroeg dieje meens van de kraant òn alle kandidaote wèsse de schonste Tilburgse ötdrukking òf 't schonste gezègde vonne. Naa, daor hoefde-n-ik nie lang oover te prakkedènke. 't Schonst vèèn ik: 'Ze kosse nie bè mekaor gekweeke krèège'.

Dè zeeje ze vruuger as 'n vraauw d'r kènder nòr binne riep. Dè viel dikkels nie meej, want toen han veul vraauwe nòg enen hêele strêûp jong. En kwèkt die ammel mar 's bij mekaare. Dè moes toen nòg, zonne strêûp. Van de pestoor. En vurlichting waar der toen nòg nie bij, dus veul vraauwe waare-n-er èllek jaor steevaast bij. Dan waare ze wir aon de tèl, èn asse 'n mònd of zis op scheut waare, dan werd de luurkòrf wir klaor gezèt.

Hoe grôoter de strêûp hoe beeter. Ge had toen ok nòg veul mêer sorte kender dan teegesworreg. Ge had irst 'platte kènder'. Dè waare de kiendjes die nòg nie kosse lôope. Die wèrre dikkels ok 'haawkènder' genoemd, omdèt moeders ze òn de mèm moes haawe. Asse dan grôoter wiere van et zòg, dan waare-n-et irst klutjes, dan ploddekes, en dan brakke. Ge had ok nòg broekpoeperkes, jungskes, mèdjes òf durskes.

Mar as ge't òn ons moeder had gevraoge asse stond te kwèèke, dan waare we ammol 'vèèrekes van jong'.

Wè zeetie?

Ronde 3 – Annie Hesselbert

Alwir unne ronde verder! Naa beginnet pas ècht spannend te wòrre! Bedankt meense, dègge op mèn gestèmd hèt, en ik zal wir 's m'n biste Tilburgs vur d'n dag haole om jullie wè te vertèlle oover de plèk in Tilburg die ik 't schonst vèèn, want daor was dieje meens van de kraant benuuw't naor. Dè de Lange Jan. En as ge nie wit waor de Lange Jan leej, de Lange Jan dè is 't waoter dè bij 't kenaol leej bij d'n aauwen Enthovense wèg. Tis 'r aatij schôn. Et leej aon de raand van Moerenburg, en vruuger hèk 'r veul gewaandeld meeje de kènderwaoge. Ast in de wènter goed gevroore ha, dan ging hil de buurt daor schòtse. Toenk nòg goed gezwakt waar gink 'r ok nòg hardlòope ok nòg. En om 'r vur te zòrrege dèk gin aauw kraffel wòr, gaok 'r teegesworrig dikkels 'n pòtje nòrdik wòlleke.

Hil Moerenburg is trouwes schôn. Ge ziet 'r veul veugeltjes, èn saoves hurde nòg wel 's unne kinkenduut. Waor ge trouwes wèl op moet lètte bij 't nòrdik wòlleke is detter wèl 's pèrsmòppe op de wèg ligge. Witte gullie dè dè stukske Tilburg zò hiet umdètter daor hêel hêel vruuger 'n hêel schôn hès heej gestaon dè zò hiette? Meeje unne gracht rontelom en alles. Un paor jaor geleeje hèbbe ze daor opgraovinge gedaon, mar veul hèbbe ze d'r nie gevonde. Wè aauw geraaj en unne schoen zonder hak. Ak daor zò nòrdik wòllek dènk ik wèl 's bij m'n èege dè Moerenburg toen nòg veul schonder waar as teegesworrig.

Mar naa moete gullie oewèege nie meeje z'n alle tegelèk nòr Moerenburg en de Lange Jan spoeye. Mar èen vur èen. Dan blèvet 't schonst plèkske!

Wè zeetie?

Ronde 3 Jan Swolfs

Nie te gelêuve! Naa maag ik al wir meedoen! Daor zèk blij meeje, meense. Bedankt dègge op mèn gestèmd het war. Ik gao deeze ronde ok wir perbeere et schonste Tilburgs te praote. En vur deeze keer vroeg dieje meens van de kraant òn ons: Wè vènde gullie naa èègeluk 't schonste plèkske van de stad? Naa, dè wies ik metèen, dè waor ik geboore bèn èn waor ik zon schôn Tilburgs hèb geleerd. Dè 't Hasseltpleintje. En dan bedoel ik 't pleintje van vur d'n orlòg.

Et Hasseltplein, dè waar onze vurtèun. Daor hèmme wèt afgespuld. Et waar toen nog 'n hêel aander pleintje dan teegesworrig. D'r zaat bevobbeld nòg unnen èchte smid, die de pèerde besloeg, èn d'r waare ammel nòg van die klèen winkeltjes, dikkels òn hès. Unnen bèkker, èn 'n winkeltje mee naaigeraaj. Mar as ge mèllek of aaier moest hèbbe, dan gingde nòr de boerderij van Jaans Swòns. Toen wonde bij 't pleintje ok nòg Virginie Doorakkers. Die waar bijna hellig, zoveul rôozehuukes as die had vurgebeeje in de kepèl. Mar as ge unne stinpòst op oewen dèrrièjère had, èn as bidde nie hielep, dan moeste bij 't feitvrouwke van Van Hees zèen. Die mòkte d'r èege zallefkes. Vur pòste, èkseem, fratte, padscheete, èn alles.

Tis naa mistal mar 'n bietje stil ònt pleintje, hoe druk et 'r ok is rontelom. Ze hèbbe d'r unne retonde òngeleeje waor 't snoepwinkeltje van Keeke Staps waar. En op de plèk waor 't kefee van boer Fesjèer ston, daor stao naa et aaw nuuw ziekenès.

Mar tòch. Et Hasseltpleintje blèft aatij wèddet gewist is. Mèn schonste plèkske!

Wè zeetie?

Ronde 3 – Krelis Swaans

Zò meense, hier zèk wir. Bedankt dè gullie op mèn hèt gestèmd, want naa maag ik dus ok wir òn deeze nuuwe ronde meedoen meeje 't schonste Tilburgs dè'k kèn. Et gao over 't schonste plèkske van de stad, want dè vroeg dieje meens van de kraant. Naa, vur mèn is dè et Hasseltpleintje. En ak dan nòg wè persiezer zè: de lèerlooierij op den hoek meeje de

Kraaivènsse straot. Die looierij waar van twee bruurs, gin van beije getrouwd, en nò de kepèl is dè 't oudste gebouw vant pleintje.

Ik woon er allang niemer, op 't Hasselpleintje, mar iedere keer akker wir koom, dan gebeurt 'r iets gèks meej mèn. Dan krèèg ik zin in snoep. Ge snapt netuurlek wèl hoe dè zôo gekoomen is. Dè komt dur de snoepkraome die d'r in de maaimònd aatij bij de kepèl staon. Dan waare de aander kènder aatij sjeloers op ons, dè wij bij de snoepkraome wonde en hullie nie. Mar ge kreeget nie vur niks. Wij moese aatij irst de kepèl in èn 'n rôozehuuke bidde vurdèmme vur èen of twee cènte snuupkes mochte kôope. En ik moet zègge, dan smòkte-n-et ok beeter. Et joodevèt, de stroopseldòtjes, de dròpveeters, 't zuuthout, tôoverbòlle. Mar wèddik 't lèkkerste van allemòl von, dè waar kattespaauw. Witte wè dèt is? Dès nèt as joodevèt mar dan irst gesmolte èn dan deeje z'r pindanútjes durheene. En as ge vur unne cent sjepdròp kòcht, dan konde die in 'n flèske meej waoter onder oe bèd bewaore en flink rutsele. Dan konde fèen sjèpke trèkke.

Die lèerlooielij, dè vèèn ik 't schonste plèkske. Mar op de twidde plòts kooome al die snoepkraome òt de maaimond.

Wè zeetie?

Ronde 3 – Peter van Hest

Alwir unne nuuwe ronde! En ge zult wèl snappe dèk blij zèè dèk 'r ok wir bij maag zèèn. Ik zal perbeere wir 's goed vur den dag te kooome meej mèn Tilburgs. En vendaog wil ik oe 's iets vertèlle oover 't Willem II-staadiejon. Want dieje meens van de kraant die vroeg ons wè ons schonste plèkske van de stad is, èn vur mèn is dè 't staadiejon. Daor koom ik naa al meer as fèftig jaor, dus dan witte gullie 't wèl. Toenk 'r pas kwaam, toen wiere ze nòg wèl de triekeloores genoemd, van de drie kleure rôod, wit èn blaauw. Toen waare ze ok al 's kampioen gewist. Meej Jan Veroessel, d'n bèste spits diese ôot gehad hèbbe. Trouwes, wij zeeje toen gin 'spits' maar wij zeeje gewôon in goei Tilburgs 'middeveur'. Jan waar van Longa nòr Willem II gekooome, èn oeioeioei dè waar wè. Dè kos nie bestaon in Tilburg. Mar hij deeget tòch!

Sins dieje tèèd hèk alles meejgemòkt meej Willem II. Dèsse teege Mesjèster Joenaaitut moese, en dèmme irst in de Kèùp gelèèk spulde. Jè, we spulde toen in de Kèùp, omdèt aauw staadiejon vuls te klèèn waar. Mar jè, in Engelaand kreege me toen wèl unne flinke jas. Mèn maoket niks èt. Ik hèb 'r speulers gezien die nòg ginnen buts in 'n pèkske booter kosse schuppe, mar ok voeballers die hêel goed kosse slèèpe. En volleges mèn hamme toen teege Mesjèster gewôon in dè aauw stadionneke van ons moete speule. Dan hadde wij hullie meschient wèl 'n mesjèsterse broek òngedaon.

Mar òf ze naa verlieze of winne, mèn maoket niks èt. Dè staadiejon blèft mèn schonste plèkske.

Wè zeetie?

Ronde 4-01

Zôo meense, hier zèèk wir. En naa begient et er ècht om te spanne, nie? Agge naa nòg èene kêer op mèn stèmt hè, dan gao'k nòr de fienaale! Daor zo'k hêel frêet op zèèn, ak in dieje fienaale zo zitte. Dan zèèk in ieder geval bij de liste tweeje die et biste Tilburgs praote. En dè's nie niks war? Want et Tilburgs is en verèkkes moeilijke taol, nimt dè mar van mèn aon.

List vruug er nòg iemes òn mèn, òf ik wies wè in et Tilburgs 'De Drie Kaa's' zèn.

Ik zèg de wè?

De drie Kaa's, zeetie.

Ksèg ksot nie weete.

Dè's nie goed, zeetie. Dè zèn mar twee Kaa's.

De drie Kaa's zeetie, dè is:Ksèè Kaaj Kepòt!

Ik zèg: hoowis, hoowis! Dè's nie goed! Dè van kaai èn kepot, dè klòpt as 'n bus, zee'k, maar dè Ksèè, dè dugt nie. In et Tilburgs schrèèfde 'Ksèè' nie meej 'n K, de schrèèfde meej 'n Iks... Löstert mar: Xèè...

En witte hoe'k dè wies? Van et Tilburgs vòllekslied. Want ze zègge wèl dè wij gin vòllekslied hèbbe, mar dè's nie waar. Tilburg heej wèl drie vòlleksliedere. We kunne allèen nie kieze! En èen van die drie dè hiet: Xie oe daor zo gèere ligge... Ksie... Meej 'n iks!

Kènde gullie dè ok nòg? Ksal oe 'n stukske laote heure:

Ksie oe daor zo gèere ligge
Tilburg, waor ik geboore bèn
Meej oew kèrke, oew febrieke
Waor ik iedere lèen van kèn.
Ksie zo gèere al die toores
Meej der krèuse fier in tòp
't blaaw durboore nòst de schaawe
Mee der plèumen om d're kòp.

Alleej, èn dègge bedankt zèèt, dè witte war.

Wè zeetie?

Ronde 4-02

Zôo meense, hier zèèk wir. En naa begient et er ècht om te spanne, nie? Agge naa nòg èene kèer op mèn stèmt hè, dan gao'k nòr de fiënaale! Daor zo'k hêel frêet op zèèn, ak in dieje fiënaale zo zitte. Dan zèèk in ieder geval bij de liste tweej die et biste Tilburgs praote. En dè's nie niks war? Want et Tilburgs is en verèkkes moeilijke taol, nimt dè mar van mèn aon.

Mar gelukkeg hè'k nòg op zon goej aawverwètse school gezeete. Daor moese wij Neederlaans leere öt 'n buukske dè De Maajbôom hiette, mar 't èchte Tilburgs leerde wij op de spulplòts. Van mekaare.

Daor leerde-n-ik 't Tilburgs AaBeeSee. Aa is 'n aajke!

Mar witte gullie nòg wè de S is in 't Tilburgs AaBeeSee..?

Nie?

Smoeder!

En wè de Zèt..?

Zoomaa!

En witte wè wij ok zin? Dè de pestoor de mis deej op Taltaar, mar assie op de prikstoel klom veraanderde-n-ie in Taawhoer.

Ene Tilburger kunde kènne òn z'n taol. Daor gao ok et Tilburgs vòllekslied oover. Want ze zègge wèl dè wij gin vòllekslied hèbbe, mar dè's nie waar. Tilburg heej wèl drie vòlleksliedere. We kunne allèen nie kieze! En èen van die drie dè hiet: Zèède gij ene pronte meens.

Kènde gullie dè nòg? Ksal oe 'n stukske laote heure:

Zèède gij ene pronte meens
Lopte wèl es hès èn geens
Luste gèere goej petatte
Gaoder wèl es èene vatte
Pròtte aatij èève plat

En zègde gatverdikke:
Dan zèède gij van onze stad
Van Tilburg nèt as ikke.

Alleej, èn dègge bedankt zèèt, dè witte war.

Wè zeetie?

Ronde 4-03 – voor een van de mannen

Zôo meense, hier zèèk wir. En naa begient et er ècht om te spanne, nie? Agge naa nòg êene kèer op mèn stèmt hè, dan gao 'k nòr de fiënaale! Daor zo 'k hêel frêet op zèèn, ak in dieje fiënaale zo zitte. Dan zèèk in ieder geval bij de liste tweej die et biste Tilburgs praote. En dè's nie niks war? Want et Tilburgs is en verèkkes moeilijke taol, nimt dè mar van mèn aon. Ik weet er alles van, meense, want ik kos op school goed reekene, mar ast oover Taol ging kreeg ik aatij op m'n duuvel.

Nèè, dan onze Noopaa. Daor hèk veul meer van geleerd dan van alle misters op school. Ze han hil de Hasseltstraot oopegebrooke, ik zèg mar iets, en ik ston meej onze Noopaa nòr die kèule te kèèke.

Ik zeej: Dè zèn grôte gatter, oopaa.

Jonge, zeetie. Jonge tòch. Dè zèn gin gatter. Leert naa tòch oe taol es fesoenlek, dè zèn gaoter!

En ik weet nòg goed dè 'k meej den Oop in den hòf ston.

En dèttie zeej: Kik, mènneke, dè zèn naa zwarte bèsse.

Ik zeej: Mar die zèn rôod, oopaa...

Dè komt, zeetie, omdè ze nòg gruun zèèn.

En toen dòcht ik... pedon... ik dacht, òn êen van de drie Tilburgse vòlleksliedere: We lusse ze gruun.

Kènde gullie dè nòg? Ksal oe 'n stukske laote heure:

We hèbbe de schonste stad vant laand
En onze vadder is fabberiekaant
En lósse mar koome, we lusse gruun!

We hèbbe-n-et bild van Willem Tweej
Hij zie wèl gruun mar we doen 't ermeej
En lósse mar koome, we lusse gruun!

Alleej, èn dègge bedankt zèèt, dè witte war.